

Registratienummer: 22.090893

Aan Verenigde vergadering
Van Dijkgraaf en hoogheemraden
Portefeuille Bas Knapp en Rogier van der Sande
Onderwerp Bestuurlijke samenvatting Naleving uitvoeringsprogramma 2023 (NUP2023)
Datum 24 januari 2023

Waarom krijgt u deze memo

Dijkgraaf en hoogheemraden hebben 24 januari 2023 het Naleving UitvoeringsProgramma 2023 (NUP2023) vastgesteld met daarin de inzet voor 2023 en een evaluatie over 2022 op het gebied van planadvisering, vergunningverlening, toezicht en handhaving. Middels deze memo wordt u geïnformeerd over de inhoud van het NUP 2023.

Wat is het belangrijkst

We informeren u over de inhoud van het NUP 2023. Deze wordt als samenvatting in de bijlage aan u gepresenteerd.

Terugblik 2022

- Er is veel draagvlak voor onze regelgeving bij onze inwoners en bedrijven: Er is sprake van een hoog nalevingsgedrag.
- Het aantal afgehandelde vergunning procedures is in lijn met de in het NUP2022 vermelde planning.
- Bij toezicht is het gemiddeld naleefpercentage (96%) gelijk aan voorgaande jaar.
- In 2022 is intensieve controle van de bollenteelt uitgevoerd.
- 47 strandpaviljoenhouders hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in de winter 2021-2022 de paviljoens te laten staan.
- Aan de hand van digitale middelen is vastgesteld dat op ca. 150 locaties de vergunde werkzaamheden nog niet zijn uitgevoerd.

Uitvoeringsprogramma 2023

- Het water meer sturend maken nemen we nadrukkelijk als thema mee in onze werkprocessen, met name bij RO advisering.
- We continueren onze bijdrage aan de inspiratiepolder glastuinbouw.
- In 2023 handelen we bij de handhaving op de dagelijkse onderhoudsplicht regionale keringen in de geest van het besluit BOB traject schade aan waterkeringen. We wijzen onderhoudsplichtigen op de afrasterverplichting die actief wordt met ingang van beweidingsseizoen 2024.

Zie voor een toelichting de oplegmemo.

Vervolg

De VV wordt jaarlijks geïnformeerd over het door D&H vastgestelde Naleving UitvoeringsProgramma (NUP) voor vergunningverlening, toezicht en handhaving.

SAMENVATTING

In het Naleving UitvoeringsProgramma (NUP) leggen we verantwoording af over de uitvoering van onze VTH-taken in 2022 en beschrijven we welke activiteiten we in 2023 ondernemen.

1. TERUGBLIK 2022

Planadvisering en vergunningverlening

Het aantal vergunningen, maatwerkbesluiten en meldingen dat in 2022 is afgerond is vergelijkbaar met voorgaande jaren. Het aantal in 2022 beoordeelde plannen lag aanzienlijk hoger dan in het voorgaande jaar.

Ook de percentages voor het binnen de wettelijke termijnen afhandelen van maatwerkbesluiten (86%), meldingen (94%) en plannen (88%) zijn vergelijkbaar met de voorgaande jaren. Voor vergunningaanvragen (76%) lag dit het afgelopen jaar helaas wat lager. Dit is grotendeels te verklaren door een kortdurend en inmiddels verholpen capaciteitsprobleem bij het team Vergunningverlening.

Controlebezoeken

We hebben op 801 locaties één of meerdere controles uitgevoerd. Dit zijn controles in de agrarische sector, overige lozingen en Keur gerelateerde activiteiten. Het naleefpercentage (percentage vergunde/gemelde activiteiten zonder overtreding bij eerste controle) was 96% en is gelijk aan het vorig jaar.

Controle teeltvrije zone bollengebied

In het voorjaar van 2022 hebben we op intensieve wijze binnen een korte periode alle percelen met bollenteelt activiteiten gecontroleerd op naleving van de voorgeschreven teeltvrije zone en op de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen en/of meststoffen in de teeltvrije zones en sloottaluds. Door alle percelen binnen de bollensector te controleren is de rechtsgelijkheid bij het signaleren en afhandelen van overtredingen toegenomen. Rijnland heeft zich duidelijker laten zien. De sector was zich hiervan bewust en besprak dit onderling, wat naar verwachting het naleefgedrag zal bevorderen in de nabije toekomst. In totaal zijn 6 ernstige overtredingen geconstateerd. Gebleken is dat deze wijze van controle effectief en efficiënt is. We hebben besloten deze werkwijze tevens te gaan toepassen in andere sectoren, waaronder akkerbouw.

Toezicht grote projecten

We hebben veel tijd besteed aan een aantal grotere projecten zoals de Rijnland-route en de reconstructie van de N206 te Valkenburg. Naar aanleiding van ervaringen bij dergelijke projecten zijn in de afgelopen jaren diverse leer- en verbeterpunten opgepakt om de uitvoering van vergunningverlening en handhaving verder te verbeteren. In 2022 hebben we voor een aantal van dergelijke grotere projecten binnen V&H een regievoerder aangewezen. Deze regievoerders zijn het centrale aanspreekpunt binnen V&H voor het betreffende project en coördineren verdere communicatie in de lijn. Uit de opgedane ervaringen bij o.a. de reconstructie van de N206 blijkt dat de geïmplementeerde verbeterpunten (waaronder het opgestelde escalatiemodel) goed werkt.

Data gestuurd handhaven

We hebben aan de hand van digitale middelen, zoals luchtfoto's en de basiskaart Grootchalige Topografie (BGT) vastgesteld dat op ca. 150 locaties vergunde werkzaamheden nog niet zijn uitgevoerd. In 2022 is een aanvang gemaakt met de inventarisatie of de betreffende vergunningen al dan niet kunnen worden ingetrokken.

Overwinteren strandbebouwing

In 2021 hebben de gezamenlijke overheden besloten om ook voor de winter 2021-2022 in te stemmen met achterlaten van seizoensbebouwing op het strand. 47 strandpaviljoens hebben aangegeven hier gebruik van te willen maken en hiervoor zijn vergunningen verleend. Rijnland is momenteel aan het onderzoeken hoe verplaatsing van strandpaviljoens moet worden vorm gegeven. V&H wordt bij dit proces betrokken. Dit zal naar

verwachting na 2023 spelen. Tot dit moment zien we toe op de naleving van de nu geldende regels en zal worden toegezien op het tijdig verwijderen van de strandbebouwing.

Handhavingsverzoeken

We hebben 5 verzoeken ontvangen om handhavend op te treden. Van deze verzoeken zijn er 2 afgewezen, 1 verzoek is deels toe- en afgewezen. Op advies van de bezwaarschriftencommissie is voor laatstgenoemd verzoek een nieuw besluit opgesteld en is een bestuursrechtelijk handhavingstraject opgestart om de door verzoeker aangegeven overtreding te doen op heffen. Twee verzoeken zijn nog in behandeling.

Bestuurs- en strafrechtelijke handhaving

Bestuursrechtelijke handhaving wordt vooral ingezet op overtredingen bij de schouw. We hebben 84 bestuursdwangbeschikkingen opgelegd, waarvan er 14 tot daadwerkelijke uitvoering van de bestuursdwang hebben geleid. Daarnaast hebben we naar aanleiding van de najaarschouw 2022 aan 499 onderhoudsplichtigen een aankondiging bestuursdwang verzonden. Verdere afhandeling van de ingezette handhavingstrajecten van de najaarschouw wordt vervolgd in 2023.

Daarnaast is 2 maal bestuursdwang uitgevoerd voor het verwijderen verontreinigingen in watergangen (incident met diesel en ten gevolge van brand).

Naar aanleiding van de in 2021 uitgevoerde inspectie van regionale keringen is bij 2 onderhoudsplichtigen een dwangsomprocedure opgestart, waarna het dagelijks onderhoud alsnog is uitgevoerd. Ten gevolge van de voorjaarsinspectie van 2022 hebben 36 onderhoudsplichtigen van waterkeringen een attenderingsbrief ontvangen. 7 onderhoudsplichtigen hebben een waarschuwingsbrief ontvangen. Eén onderhoudsplichtige heeft geen gevolg gegeven aan de opgelegde hersteltermijn. Verdere afhandeling van dit handhavingstraject wordt vervolgd in 2023.

In de strafrechtelijke handhaving hebben we 16 zaken onderzocht. Daarvan is bij 7 zaken proces-verbaal opgemaakt of een bestuurlijke strafbeschikking opgelegd. Bij 3 zaken is een vervolg proces-verbaal opgemaakt.

Anticiperen op komst Omgevingswet

We hebben gewerkt aan de aansluiting op het DSO en de "vergunningen eigen dienst". Ook hebben we ons gericht op het inrichten van systemen, het actualiseren van werkwijzers en protocollen en het trainen en opleiden van medewerkers. In 2022 zijn we ook gestart met het maken van samenwerkingsafspraken met ketenpartners zoals gemeenten en provincies. Deze afspraken gaan over de manier van vergunningverlening en over de samenwerking in de planvorming. Met de komst van de Omgevingswet krijgt Rijnland ook taken in het grondwaterkwaliteitsbeheer. In nauwe samenwerking met provincies en omgevingsdiensten doet Rijnland hier de komende planperiode verdere ervaring mee op en werkt Rijnland het grondwaterkwaliteitsbeleid uit in de nieuwe waterschapsverordening. We liggen op schema voor het in werking treden van de Omgevingswet op 1 juli 2023.

Kwaliteitscriteria

In 2015 heeft Rijnland samen met de andere waterschappen en Rijkswaterstaat kwaliteitscriteria voor de VTH-taken op- en vastgesteld. Uit een meting begin 2020 bleek Rijnland nog niet aan alle criteria te voldoen. Voor het kunnen voldoen aan alle kwaliteitscriteria is aanpassing van de Nota naleving noodzakelijk. Met name op het vastleggen van de werkwijze en beleidsuitgangspunten van V&H activiteiten voldoen we nog niet aan alle eisen. Mede gelet op de komende waterschapverkiezingen in 2023 is besloten om een nieuwe nota aan het nieuwe bestuur ter besluitvorming voor te leggen.

2. UITVOERINGSPROGRAMMA 2023

Het programma is tot stand gekomen aan de hand van de in de, op 28 november 2016 bestuurlijk vastgestelde Nota naleving (corsa 16.095869) opgenomen, risico en kansen analyse van handelingen van burgers, bedrijven en

medeoverheden op het functioneren van het watersysteem en de daarbij gemaakte keuzes (prioritering) om te zorgen voor het (blijvend) goed functioneren van het watersysteem.

2.1. PROGRAMMA OVERSTIJGENDE ACTIVITEITEN

Water als leidend principe bij planadvisering

We adviseren initiatiefnemers en geven formele reacties op (bestemmings)plannen. Ook kijken we waar we onze belangen kunnen inbrengen bij toekomstige omgevingsvisies, omgevingsprogramma's en omgevingsplannen. In lijn met het WBP6 en Omgevingswet adviseren we in planvormingsprocessen en gebiedsontwikkelingen vanuit het beleidsthema "water meer sturend in de R.O".

Onderzoek mogelijkheden data gestuurd handhaven

In 2022 hebben we de mogelijkheden m.b.t. data gestuurd handhaven verder onderzocht. Onder data gestuurd handhaven verstaan we gebiedsgericht toezicht op basis van meetgegevens welke d.m.v. sensormetingen verkregen worden. Er is contact gelegd met het innovatieteam om voor 2023 een pilot vorm te geven. Bij toekenning van innovatiebudget en het beschikbaar hebben van een procesleider kan de pilot in 2023 opgestart worden

Anticiperen op komst Omgevingswet

We verwachten dat we kunnen voldoen aan de verplichtingen die deze wet met zich meebrengt. We zorgen voor een werkende koppeling met het DSO, dat de meest noodzakelijke aanpassingen in systemen en procedures zijn afgerond en dat we klanten kunnen helpen met hun vragen over het DSO. Hiertoe richten wij ons op het inrichten van systemen en aanpassen en/of opstellen van werkwijzers en protocollen en het trainen en opleiden van medewerkers.

ICT ontwikkelingen

In opvolging van 2022 vervolgen we in 2023 diverse activiteiten op het gebied van ICT. De verdere implementatie van het nieuwe V&H-systeem, iAsset voor ondersteuning van de schouw en het vergroten van de buitenfunctionaliteit (gebruik van laptops in het veld) zijn hier voorbeelden van.

Communicatie aan de voorkant

We communiceren zowel bij vergunningverlening, toezicht en handhaving zoveel mogelijk aan de voorkant over het Rijnlandse beleid. We trekken in de communicatie zoveel mogelijk op met onze partners.

Vergunningverlening

We reguleren activiteiten en directe lozingen in en rondom het watersysteem middels het verstrekken en actualiseren van watervergunningen, maatwerkbesluiten en beoordelen van meldingen. Nieuw in 2023 is het verlenen van vergunningen voor eigen werken als de Omgevingswet in werking treedt. Voor deze vergunningen gelden dezelfde indieningsvereisten en werkwijzen als voor ingelanden. In 2023 zullen we vooral inzetten op het maken van goede procesafspraken met de aanvragende interne partijen. Doel is om tot vlote en korte behandelzeiten van aanvraag tot verlening te komen. Daarnaast stellen we een plan van aanpak op voor de actualisatie van het vergunningenbestand en starten we de actualisatie.

Subsidies

We verlenen subsidie voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Met de subsidieregeling "Groenblauw Buurtidee" ondersteunen we initiatieven die de bijdragen aan maatschappelijke opgaven als klimaatadaptie, waterbewustwording en energietransitie. Daarnaast leveren we een bijdrage aan het verstrekken van subsidies via het landbouwportaal voor het verbeteren de water- en bodemkwaliteit.

Toezicht bij vergunningen en meldingen

Toezicht vindt plaats op basis van risico-inschatting bij de vergunning of melding. Afhankelijk van het risico controleren we 100%, 50%, 25% of 10% van de handelingen.

Middels surveillance controleren we op keur gerelateerde illegale activiteiten en illegale lozingen in oppervlaktewater. Waar nodig zetten we handhaving in om overtredingen ongedaan te maken en/of te legaliseren.

Toezicht en surveillance overig

Door vaarsurveillance houden we toezicht op het (vaar)gedrag en op keur en lozingsaspecten. We zetten luchtsurveillance in ter aanvulling op het reguliere toezicht.

2.2. VOLDOENDE WATER

Vervolg pilot digitale schouwvoering.

We onderzoeken een verdere inzet van satellietdata in de schouw en volgen daarbij de NL-veranderdetectie. In 2023 rapporteren we wat nodig is om de systemen aan te passen om in de schouw het werkproces met satellietdata te ondersteunen en de inzet van satellietdata mogelijk te maken.

Bijdrage aan pilot baggeren overige oppervlaktewateren

Waar nodig en gewenst leveren we een bijdrage aan de pilot baggeren overige oppervlaktewateren die voor 2023 staat gepland.

Controle op dempingen BGT

We voeren digitaal toezicht en handhaving uit aan de hand van vergelijking van wijzigingen in de Basiskaart Grootschalige Topografie (BGT) met luchtfoto's.

Administratieve controle grondwateronttrekkingen

Bij grondwateronttrekkingen voeren we een administratieve controle uit naar de onttrokken hoeveelheden grondwater. Deze gegevens nemen we op in een landelijke database, het landelijk grondwaterregister (LGR).

Controle peilafwijkingen

We controleren vergunde onderbemalingen op het voeren van het juiste peil. We zetten handhaving in bij op te heffen onderbemalingen.

Toezicht onderhoudsplicht in overige watergangen

Tijdens de reguliere schouw controleren we de onderhoudsplicht voor overige watergangen. Ook nemen we knelpunten "bagger" mee.

Ondersteuning uitvoering onderhoudswerkzaamheden

Bij de uitvoering van onderhoudswerkzaamheden door Rijnland wordt handhaving ingezet bij problemen. Daarnaast controleren we of bagger en grondtoepassingen in opdracht van Rijnland op een legale en wetmatige wijze worden uitgevoerd.

2.3. SCHOON EN GEZOND WATER

Toezicht agrarische lozingen

- We voeren bedrijfscontroles uit in de bollenteelt, glastuinbouw, dierhouderij, boomteelt en akkerbouw. Bij de controles besteden we aandacht aan de opslag van bedrijfs(afval)stoffen en het voorkomen van de lozing van gewasbeschermingsmiddelen en nutriënten in oppervlaktewater.
- We controleren administratief of bedrijven met glastuinbouw hebben voldaan aan de registratieplicht van het gebruik of de emissie van meststoffen.
- Door surveillance controleren we toepassing van gewasbeschermingsmiddelen en bemesting in de buitenluchten op de naleving van de teeltvrije zone.
- Daarnaast controleren we alle akkerbouwpercelen op naleving van de voorgeschreven teeltvrije zone en op de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen en/of meststoffen in de teeltvrije zone en sloottaluds.

Toezicht niet agrarische lozingen

We controleren een aantal niet agrarische bedrijven die op oppervlaktewater lozen. Daarnaast controleren we Schiphol op toepassing van de-icing in relatie tot de waterkwaliteit.

Voorlichting en toezicht inspiratiepolder glastuinbouw

We continueren onze bijdrage aan de inspiratiepolder glastuinbouw (Schinkelpolder) waar we samen met het Landbouwteam, middels voorlichting en bedrijfsbezoeken agrariërs stimuleren om bovenwettelijke maatregelen te nemen. Het doel hiervan is de ondernemers te motiveren en te stimuleren om de waterkwaliteit in het gebied te verbeteren en de gevolgen van klimaatverandering onder de ogen te zien en daarnaar te handelen.

Daarnaast controleren we in deze polder een aantal glastuinbouwbedrijven op de naleving van de geldende voorschriften.

Toezicht toepassing grond en bagger BBK

Op grond van het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) houden we toezicht op grootschalige toepassing van grond en bagger in oppervlaktewater.

Toezicht op registratie emissie

We voeren een administratieve beoordeling uit op de verplichte E-prtr verslagen van bedrijven die een dergelijk milieujaarverslag moeten opstellen.

Advisering SEVESO inrichtingen (BRZO-taken)

Voor 2023 staat voor 2 bedrijven een BRZO-inspectie gepland. Deze inspecties worden namens Rijnland door Waternet uitgevoerd.

2.4. WATERVEILIGHEID

Implementatie BOB-traject schade aan waterkeringen

In 2022 heeft het bestuur een besluit genomen met betrekking tot de schade aan regionale keringen in relatie tot de dagelijkse onderhoudsplicht. In 2023 zal het besluit nader worden uitgewerkt in het beleid en regels en worden opgenomen in de waterschapsverordening. De afrasterverplichting wordt dan actief met ingang van het beweidingseizoen van 2024.

In 2023 zal nog niet kunnen worden gehandhaafd op de afrasterplicht. Perceel-eigenaren zullen wel worden gewezen op afrasterplicht per 2024: Naast een algemeen Rijnlands communicatietraject zal Handhaving in 2023 de komst van de afrasterverplichting meenemen in de brieven die worden verzonden naar aanleiding van de voorjaarsinspectie 2023 en bij overige reguliere toezicht activiteiten.

Handhaving dagelijks onderhoud regionale keringen

Aan de hand van de jaarlijkse inspectie van de onderhoudstoestand van regionale keringen wijzen we onderhoudsplichtigen op de onderhoudsplicht. Waar nodig dwingen we middels de inzet van handhaving het onderhoud af. Gelet op de besluitvorming van het bestuurlijke traject met betrekking tot de schade aan keringen anticiperen we op de hiervoor vereiste aanpassing van de keur en waterschapsverordening.

2.5. WATERKETEN

Advisering Waterketen

Met gemeenten werken we samen aan het optimaliseren van de afvalwaterketen

Toezicht AWZI's

De resultaten van effluentbemonsteringen van Rijnlandse AWZI's waarvan wij het bevoegd gezag zijn worden administratief getoetst aan de geldende normen.

Regulering

We reguleren lozingen vanuit AWZI's middels het verlenen en/of actualiseren van maatwerkbesluiten en zorgplicht documenten.